

Κατά γενική παραδοχή, ο Αχιλλέας ήταν ο πιο ξακουστός ήρωας του Τρωικού πολέμου. Με τον Αίαντα του Τελαμώνη να τον ακολουθεί σε παλικάριά και δύναμη. Πλάι τους, αναδείχθηκε ο Διομήδης, ήρωας ξακουστός. Ήταν γιος του Τυδέα και εγγονός του Οινέα της Αιτωλίας αλλά και εγγονός του Άδραστου (της γενιάς των Βιαντίδων που βασιλεύουν στο Άργος) ως γιος της κόρης του, Αργείας. Οι δεσμοί του Διομήδη με την βασιλική γενιά του Άργους ενισχύθηκαν ακόμα περισσότερο, καθώς παντρεύτηκε την εξαδέλφη του, Αιγιάλεια, κόρη του Αιγιάλεα και εγγονή του Άδραστου. Αν και με καταγωγή από την Αιτωλία, οι θρύλοι τον θέλουν ηγετική μορφή του Άργους.

Οι ερευνητές έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αρχικά ο Διομήδης, πριν να εκπέσει σε ήρωα, λατρευόταν ως θεός. Κυρίως σε ιερά που υπόσχονταν θεραπεία σε οφθαλμολογικές αρρώστιες. Η θεραπευτική ικανότητά του εξηγούσε και το ότι η θεά Αθηνά (προστάτισσα του πατέρα του) τον είχε εφοδιάσει με τόσο ισχυρή όραση, ώστε μπορούσε να βλέπει «ακόμα και τους θεούς».

Ως θεός λατρευόταν και μετά τον θάνατό του. Στην Κέρκυρα, επειδή γλίτωσε τους Φαίακες από ένα δράκο. Στη Σαλαμίνα της Κύπρου του πρόσφεραν ανθρωποθυσίες. Στην Ιταλία (στο νότο περισσότερο) ίδρυσαν ναούς προς τιμή του, ενώ στην Ενετία θεωρούσαν την περιοχή τους τόπο της αποθέωσής του.

Στα χρόνια του Τρωικού πολέμου, βασιλιάς στο Άργος αναφέρεται ο Σθένης της βασιλικής οικογένειας των Αναξαγορίδων, που άφησε στον θρόνο τον γιο του, Κυλάραβη, προκειμένου εκείνος να εκστρατεύσει στην Τροία, με επιφανή αρχηγό τον Διομήδη. Στον άλλο γιο του Σθένηλου, άλλωστε, τον Κομήτη, άφησε ο Διομήδης την φροντίδα της οικογένειάς του, για όσο καιρό θα έλειπε στην Τροία.

Στα έπη, ο Διομήδης έπαιζε πρωταγωνιστικό ρόλο. Η «Αλκμεωνίδα», ήταν το τραγούδι για τις περιπέτειες, τα κατορθώματα και τα παθήματα του Αλκμέωνα, γιου του Αμφιάραου (βασικού πρωταγωνιστή στην εκστρατεία των Επτά επί Θήβας). Παρ' όλο το μίσος που χώριζε τους πατεράδες τους, ο Αλκμέωνας και ο Διομήδης είχαν αναπτύξει στενή φιλία. Μαζί πήγαν στην Αιτωλία για να τιμωρήσουν εκείνους που εκθρόνισαν τον Οινέα, μαζί εκστράτευσαν εναντίον της Θήβας ως Επίγονοι, μαζί την πήραν.

Σε παράδοση που η «Ιλιάδα» αγνοεί, ο Διομήδης (μαζί με τον Ακάμα) πήγε στην Τροία πριν από την εκστρατεία κομίζοντας προτάσεις που θα απέτρεπαν τον πόλεμο.

Στη δόξα του Διομήδη είναι αφιερωμένη η ραψωδία Ε της Ιλιάδας. Εκεί, ο ήρωας δε δίστασε να τραυματίσει ακόμα και την θεά Αφροδίτη αλλά και τον θεό του πολέμου, τον Άρη. Όμως, και στα προηγηθέντα όπως και στα μετά τον θάνατο του Αχιλλέα γεγονότα, ο Διομήδης είναι ο γενναίος σύντροφος του Οδυσσέα, πολεμιστής, δολιοφθορέας όπου χρειάζεται, με σημαντική συμμετοχή στα καίρια γεγονότα (κλοπή ξόανου της Αθηνάς, μεταφορά Φιλοκτήτη στην Τροία κ.λπ.).

Η μετά τα Τρωικά δράση του επεκτάθηκε ως την Ιταλία. Έφτασε να ξαναγίνει θεός. Τιμήθηκε και λατρεύτηκε κυρίως στην Ιταλία αλλά και σε άλλα μέρη, όπως η Κέρκυρα και η Κύπρος. Το πώς έγιναν όλα αυτά αιτιολογήθηκε από συμβάντα που έχουν να κάνουν με τον Οδυσσέα, αν και οι πορείες τους μόνο παράλληλες δεν ήταν.

(τελευταία επεξεργασία, 8 Απριλίου 2022)